

szent miséhez készülő áldozárok számára e fohászt tartalmazza:

„Főpapok főpapja,
Szent teste és vére
Vezéreljen minket
Örök üdvösségre!”

A röviden ismertetett ablakok kartonjai közül a Szent Béla püspököt, Szent Margitot, Szent Mártont és Kapisztrán Szent Jánost ábrázolókat rajzban is bemutatam.

Általában elmondhatom, hogy *Glaser János* és *Székely Árpád* nagy tanulmánynyal és szeretettel végezték feladatukat. A dekoratív motívumokban e kartonokon tapasztalható meglepő gazdagság (a képek bordure-jei közül kettő sem egyezik) előkelő hatást fog kölcsönözni az üvegfestményeknek.

Roth Miksa udvari üvegfestő, a kinek e téren számos alkotása nevét ország-szerte ismertté tette, biztosítékot nyújt arra nézve, hogy e kartonok után a budapest-ferencvárosi rk. plébánia-templom művészi üvegfestményekkel fog gazdagodni.

Dr. Czobor Béla.

KÜLÖNFÉLÉK.

ADOMÁNY. A PÉCSETT FELÁLLÍ-tandó Zsolnay szobor költségeire dr. Majovszky Pál úr, miniszteri s. titkár tiz koronát küldött be szerkesztőségünkbe, mely összeget rendeltetési helyére juttattuk.

ELDÖLT PÁLYÁZAT. A MAGYAR műhely- és raktártelep r. t. a m. iparművészeti társulat közvetítésével pályázatot hirdetett prospektusának címlapjára, a mely felett 1900. december hó 22-én döntött a jury. Tagjai voltak Ráth György főrendiházi tag, mint elnök, a m. műhely és raktártelep r. t. képviselőjében Thék

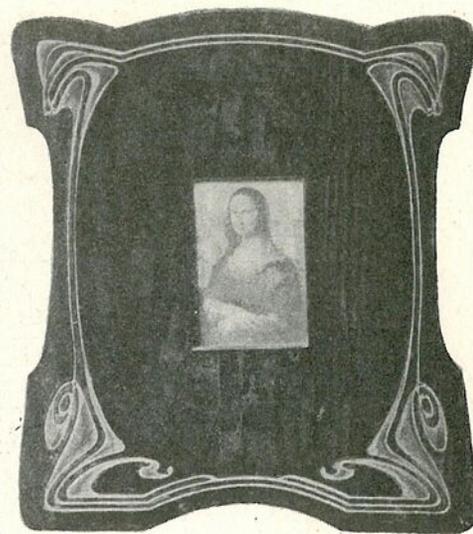
Magyar Iparművészet.

Endre, továbbá Havranek Ferenc építész-tanár, Nádler Róbert, Pap Henrik és Roskovics Ignác festőművészek. Az első 300 koronás díjat *Feld* Imrének szavazták meg, a második 200 koronás díjat *Helbing* Ferenc, a harmadik 100 koronásat pedig *Rintel* Géza kapta.

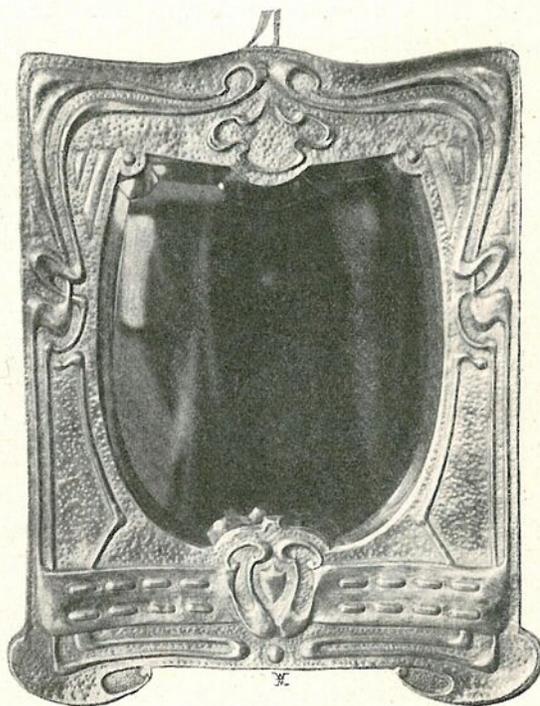
AZ ERZSÉBETVÁROSI TEMPLOM. — Budapest székesfőváros új, emlékszerű épülettel gazdagodott az 1900. évi november 20-án megáldott erzsébetvárosi plébánia templommal. A háromhajós csarnok-templom, mely Steindl Imre műegyetemi tanár tervei szerint készült, az iparművészetnek sok jeles alkotását foglalja magába, a melynek részletes ismertetésére még visszatérünk.

KÖNYVKIÁLLÍTÁS LESZ BUDA-pesten. A fővárosi könyvkereskedők egyesülete rendezi. A cél az, hogy általa a pangásnak indult könyvüzlet némi lendületet nyerjen. A forma még nincs határozottan körvonalozva, de a legtöb-bek előtt a már háromszor megismételt 1882-es könyvkiállítás lebeg. Egy része azonban a rendezőknek nemcsak bibliográfusok és bibliofilek, azaz szakemberek számára akarja érdekessé tenni a kiállítást, hanem úgy szerkeszteni, hogy a nagyközönség is megtalálja benne a maga gyönyörködtető és tanulságos részét. Szóval a történelmi szemponton kívül, más csalogatóbb szempontok is fognak érvényesülni. Be óhajtják mutatni lehetőleg teljes sorát az irodalom terén szereplő előkelőségeknek, úgy képben, szoborban, fényképben, mint keze írásukban. A kiállítás 1901. március és áprilisban lesz az Iparművészeti Múzeumban. A könyvkereskedők egyesülete fölkérte a múzeumok és könyvtárak főfelügyelőségét, a Nemzeti és Iparművészeti múzeumok igazgatóságát, hogy nyújtsanak kiállításuk rendezéséhez segédkezet.

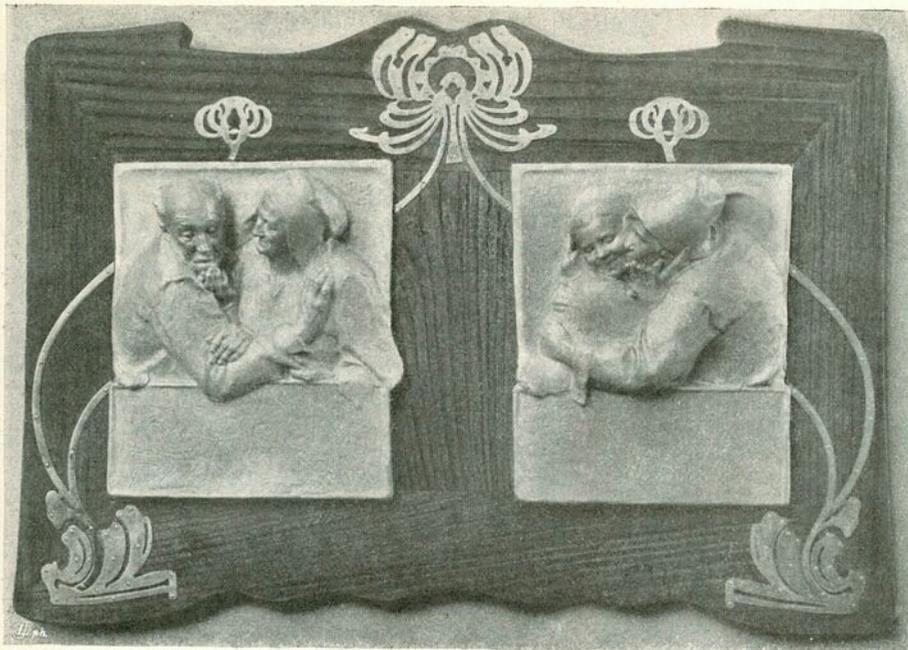
A MODERN LAKÁS CÍM ALATT *Spiegel* Frigyes építész, a párisi *Maison moderne* mintájára állandó kiállítási, illetve eladási helyiséget nyitott a Ferenciek-terén levő Klotild palotában. Túlnyomó részben külföldi iparművészeti tárgyakat gyűjtött abban egybe s látnivaló, hogy jól válogatta meg beszerzési forrásait. A magyar iparművészetnek eddig jelentéktelen hely jutott az idegen munkák

KÉPKERETEK.
TERVEZTE HORTI PÁL.
KÉSZÍTETTE TAUSSIG SIGFRID.

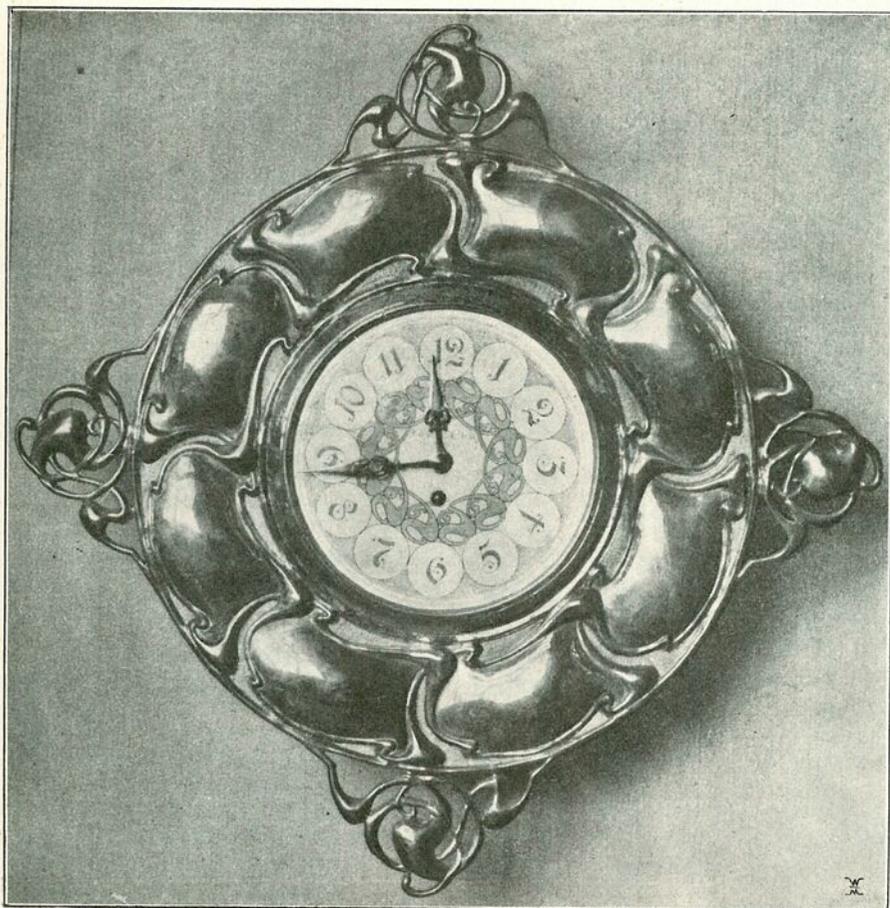

TÜKÖRKERET VERT VÖRÖSRÉZBŐL.
TERVEZTE HORTI PÁL.
KÉSZÍTETTE SÁRVÁRY JÁNOS.

KERET.
TELCS EDE RELIEFJEIHEZ.
TERVEZTE MÁRKUS DEZSÓ

KÖNYVES KÁLMÁN KIADÁSA.

FALI ÓRA.
TERVEZTE HORTI PÁL.
KÉSZÍTETTE HOSER VIKTOR.

mellett, de a mint halljuk, Spiegel úr jövőben annak kevésbé mostoha szerepet szánt, sőt azt is tervezi, hogy bizonyos hazai speciálisokat a külföldön értékesítsen. E téren szívesen üdvözljük Spiegel úr vállalkozását s sikert kívánunk törekvéseihez.

ELHALASZTOTT PÁLYÁZAT. AZ Erzsébet-szobor végrehajtó bizottságának elnöksége értesítette a M. Iparművészeti Társulatot, hogy a pályatervek beadási határidejét f. évi december hó 31-ig hosszabbította meg.

A MAGYAR DIVATLAPOK SZÁMÁRA egy érdekes ötlettel szolgál a Magyar Ipar 52-ik számában. Egy cikk keretében arra bűzdítja a divatlapok szerkesztőit, hogy áldozzanak valamit a magyarságért, hagyják abba az idegen dúcok lenyomatával való idegen ízlésű kézimunka-minták terjesztését, a melyek többnyire még hozzá csúnyák és művészetlenek is. Főleg a silányságokat terjesztő csatornákból meríteni, mikor magunknak tiszta forrásaink vannak. Ott vannak a kereskedelemügyi miniszter kiadásában megjelenő *Mintalapok*, a melyekben a mi nemzeti sajtóságaink oldatnak fel a modern művészet üde dekoratív irányával. Egy életrevaló divatlap ezt a becses anyagot jobban tudná demokratizálni, népszerűsíteni, ha közölné a minták kicsinyített képét s közvetítené annak, a kinek valamelyik megtetszik, a nagyított és színezett mintaeladását. A *Mintalapok* kiadója valószínűleg szívesen bocsátja a nőközönség rendelkezésére kiadványának nemcsak évfolyamait, hanem számait is külön-külön. A divatlapok előfizetői így olcsón (legalább is olyan olcsón, mint külföldről) igaz magyar érzéstől áthatott művészi tervezetekhez jutnak. Ez csekélység, de ha ismerjük azt a nagy munkát, a mivel a közízlés nemesítése s a magyar ipari termékek külső és belső formaságának elfogadtatása jár, e csekély eszközt sem fogjuk kicsinyelni.

EGY REGGELI ÚJSÁG PLAKÁT-pályázatára beérkezett művek voltak kiállítva az Iparművészeti Múzeumban. A pályázat egyik feltétele így szólt: „a pályázatból a szecessziós irány ki van zárva.“ A szecesszió szónak budapesti értelemben való felfogása tehát még

mindig nem fedezi a modern irányú művészetet, a melynek pedig becézett gyermeke a plakát. Dacára ennek, a díjjal jutalmazott mű a plakátművészet legmodernebb felfogású terméke. A mozgalmas utcai életből egy raffinement-tal megrajzolt rikkancs alakja válik ki hangos szóval kínálván újságját. Művésze: *Vesztróczy Samu*.

A ZSOLNAY VILMOS SZOBRÁRA már kiírták a pályázatot. A pécsi szoborbizottságnak huszezer korona áll rendelkezésére. A talpazat és építészeti megoldásnak a „Grés“ nevű időálló kerámiai anyagból való készítését pedig ingyen ajánlotta fel a Zsolnay-gyár. Úgy, hogy a pénz csupán a 2¹/₂ méter magas bronz alakra fordítható. Részletes feltételek, kívánalmak és a szobor elhelyezésére szolgáló tér tervrajza, az iparművészeti múzeum és iskola könyvtárában is látható. A bírálóbizottság 1/2 nagyságú mintát kíván és a legjobb pályamű szerzője a kivitellel való megbízást fogja — első díjként — elnyerni; a második sorban legjobbnak talált pályamű 600 koronával, a harmadik sorban legjobbnak talált pályamű 400 koronával fog jutalmaztatni. Pályázati határidő 1901. április 1.

AZ O. M. KIR. SZÍNműVÉSZETI akadémia végzett növendékei számára művészies oklevelet terveztetett *Pap Henrik* festőművészszel, a melyet színes fametszet nyomásra *Morelli Gusztáv* tanár tett alkalmassá. A szimbolumokkal és allegóriákkal díszített okmány tanulmányos példaként szolgálhatna a diplomákat nyújtó intézetek számára. A maradandóbb becsű, a hosszabb megőrzésre szolgáló iratokat, mint a minők a végbizonyítványok, oklevelek, tagsági jegyek stb. magasabb művészi követelményeknek megfelelően is lehetne készíttetni. A színművészeti akadémia oklevelét négy színnyomásra metszette *Morelli*, a nála ismeretes pontos és artisztikus módon. A *Hornyánszky*-nyomdát is dicséret illeti, a betűk és szövegszedés találó alkalmazásáért.

IPARMűVÉSZETI TANFOLYAMOT nyitott nők számára *Treitz Péterné* iparművészeti festőnő és oklev. rajztanárnő (VII. ker., Nagy János-utca 16.). Tanfolyamát *Hegedüs Sándor* kereskedelemügyi

miniszter állami támogatásban részesítette. A tanfolyam kizárólag nők számára létesült és célja egyrészt, hogy a magyar nők különféle iparművészeti munkát tanuljanak, a mely munka elkészítésénél főképp a magyar szellemet ápolják és a tanítványok ezt a szellemet átültessék otthonukba is. Célja még a tanfolyamnak, hogy a szegénysorsú nőknek idővel keresetforrást nyújtson, ennek elérésére ilyenek a tanítóműhelyben ingyenes oktatásban részesülnek, munkáikat értékesítik s így ügyes és szakértő munkakerőkké válnak. Tantárgyak: díszítőfestés, iparművészeti tervezés, akvarellfestés, selyemfestés, porcellán és majolika, bőrmunkák, fafaragások, kisebb plasztikai munkák, üvegfestés, faégetés stb. Tervbe van véve ötvösmunkák készítése is, a mennyiben erre a tárgyra tehetséges erők jelentkeznek. A tanítványok többször látogatják hozzáértő vezetés alatt a múzeumokat könyvtárakat, azonkívül az iparművészet története és a stíltanból tartott előadásokat kötelesek hallgatni.

KÜLFÖLD.

IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK
Bécsben. Az osztrák iparművészeti múzeum vezetősége a mostani téli kiállításával is bizonyítékát adta annak, hogy rátermett annak a célnak a megvalósítására, a mit maga elé tűzött.

A bécsi iparművészetet évtizedes tepedésből kellett felrázni, szembezállni a Storck-korszaknak megcsökönyösödött előítéleteivel, s a mi fő, az iparos világot kellett megnyerni a modern eszméknek. A dolog nem volt könnyű; de Scala igazgató nem riadt vissza a nehézségektől s ma már megelégedetten láthatja fáradozásának gyümölcsseit. Négy év előtt a modern irányt a bécsi múzeum kiállításán csak néhány angol bútorminta s ezek nyomán készült utánzatok képviselték. A következő évben már látunk egy csapat lelkes művészt, a ki iparosokkal szövetezve azon van, hogy új eszméket vigyen az iparba, illetve hogy eszméiket kifejező formákat teremtsenek. És csodálatos, hogy ezek között a művészek között bizonyos lelki rokonság volt, műveik

szemmelláthatóan közös vonással bírtak úgy, hogy megteremtették a modern művészetnek bécsi lokális típusát, a mit ma már egy sereg kisebb talentum többkevesebb szerencsével is variál. Hogy aztán miféle befolyások működtek közre annak születésénél, hogy mennyi része van annak létrejötténél az angol mintáknak, van de Veldenek, vagy akár a régi, bécsi, úgynevezett Biedermayer-stilusnak, ez egészen mellékes. Tény az, hogy a bécsieknek sajátos akcentusát, a mi a beszédükön oly könnyen felismerhető, ma már az iparművészeti alkotásaikon is határozottan látjuk.

A mostani kiállítás e tekintetben felette érdekes, mert az iparosok ezuttal már csupán a maguk erejökre támaszkodva készítették munkáikat. Ezeken úgyszólván kivétel nélkül megvan az előbb említett bécsi jelleg, noha művészi kvalitásuk igen különböző. Áll ez pedig főleg az ez idén szokatlanul nagy számú modern szobaberendezésekre. Ezek mellett négy-öt Louis XV, Louis XVI és empire-stílusú szoba is van, a mely azonban alig köti le a néző közönség figyelmét, bár el kell ismernünk a kifogástalan jó munkát. Még fel kell említenünk, hogy Sheraton, Ashbee bútorainak utánzatait is láttuk.

A tárlókban levő ékszerek, ötvösmunkák, üvegtárgyak, porcellánok stb. alig mutatnak nevezetesebb jelenséget. Jó részét a kiállított munkáknak Párisban láttuk. Visszakerültek a szőnyegek is és mellettük egy sora az újabb keletű csomózott szőnyegeknek is látható, de ezeket bizonyos affektált, bágyadt szín jellemzi, a mi nincsen összhangzásban az intérieuröknek többnyire erőteljes színével.

Általában azonban mondható, hogy a múzeum kiállításán sok érdekes látnivaló van, a mi megérdemli a megtekintést.

A bécsi Kunstgewerbevereinről tudva levő, hogy a múzeum igazgatóságával történt összekoccanása miatt két év előtt kénytelen volt a múzeumot otthagyni. A Schauflergasseban bérelt helyiséget, melyet Olbrich tervei nyomán rendezett be. Ott állandó kiállítást tart fenn, a melynek költségeit a meglehetősen magas helypénzekből s eladási jutalékokból fedezi. Most legutóbb szintén rendezett karácsonyi kiállítást, de azon csupán a kirakatokból is eléggé ismert tárgyakat láttunk. Szóval a Kunstgewerbeverein hű marad hagyományaihoz, befogadja azt a